

DE ACHTERUITGANG VAN DE ORCHIDACEAE IN LIMBURG VIII

door
J. H. M. HILGERS

Coeloglossum viride (L.) Hartm., Groene nachtorchis

Deze tot Zuid-Limburg beperkte soort komt vooral voor in de graslanden van de heuvels in het Krijtdistrict; ze was echter ook wel te vinden, in de beemden van verschillende rivieren en beken, zoals Maas, Geul en Selzerbeek.

Volgens H e u k e l s e n van O o s t s t r o o m (1962) zou ze ook bij Susteren buiten het Krijtdistrict gevonden zijn; d e W e v e r kende deze vindplaats echter niet. Volgens hem was de soort gebonden aan het Krijtdistrict, alhoewel er twee vindplaatsen waren aan de grens hiervan met het Lössdistrict, nl. de vindplaatsen in Klimmen en Hulsberg. Hier dient natuurlijk aan toegevoegd te worden, dat de groene nachtorchis binnen het Krijtdistrict ook in het Fluviatiele district gevonden werd. In aangrenzend Belgisch en Duits gebied is ze ook nog te vinden, o.a. bij Moresnet in het Geuldal en ook op de Schneeberg bij Vaals.

De groene nachtorchis is echter, evenals *Orchis morio* die een vergelijkbaar verspreidingspatroon vertoont in deze streken, vrijwel overal verdwenen, met name in de onbeschermden rivierdalen. Bij mijn weten zijn er niet meer dan 2 vindplaatsen (misschien 3-5) overgebleven en wel de grootste op de Berghofweide te Wylre, waar nog tot 700 ex. aangetroffen worden en de kleinste vindplaats met hooguit enkele tientallen ex. op de Kunderberg onder Voerendaal.

Deze soort is evenals *Herminium monorchis* moeilijk te vinden, vanwege zijn kleine groenachtige bloempjes, en het zou mij daarom niet verbazen als ze zo nu en dan nog eens aangetroffen wordt op een oude vindplaats. Het lijkt de moeite waard om de hier genoemde oude vindplaatsen van d e W e v e r er op na te zoeken.

Concluderend kan gezegd worden dat er van de 23 uit de literatuur bekende vindplaatsen nu nog met zekerheid slechts 2 vindplaatsen

over zijn en wel die van de Berghofweide te Wylre en de Kunderberg te Voerendaal, beide natuurreservaten.

Gemeente	Vindplaats	Laatste opgave
Maastricht	1. Pietersberg tussen fort en Slavante	1918. De Wever.
Geulle	2. Lichtenberg 3. Brommelen	1922. Swart. Sinds 1924 sterk verminderd. De Wever.
Kadier en Keer Hulsberg	4. Bemelen 5. Pannebroek 6. Hulsbergerbeek	Gregoire ? 1928. De Wever. Vóór 1928 vlgs. de Wever.
Klimmen Wylre	7. Retersbeekje 8. Keutenberg, Geul 9. Berghofweide	1926. De Wever. 1928. De Wever. 1966. Van Loo (SBB) ca 700 ex. Na 1955 niet meer teruggevonden door Gregoire.
Eys-Wittem	10. Wahlwiller	1928. De Wever. 1927. De Wever. 1928. De Wever. Vlgs. Gregoire sinds 1953 verdwenen.
Voerendaal	11. Eiserberg 12. Cartils 13. Bissen? 14. Partij, Geul 15. Putberg 16. Schelsberg 17. Guliker 18. Keversberg 19. Winthagen 20. Haeren 21. Lindelauf 22. Kunderberg	1912. 1 herb. ex. de Wever. Vóór 1928 vlgs. de Wever. Vóór 1928 vlgs. de Wever. Vóór 1928 vlgs. de Wever. Vóór 1928 vlgs. de Wever. Vóór 1928 vlgs. de Wever. Vóór 1928 vlgs. de Wever. Vóór 1928 vlgs. de Wever. 1965. Hilgers. 15 ex. Deze vindplaats wordt niet vermeld door de Wever of Gregoire. 1926. De Wever.
Vaals	23. Lemiers, Selzerbeek	

(Op blz. 78 van deze jaargang staat *Coeloglossum viride* afgebeeld).

Vorige artikelen staan in Natuurhistorisch Maandblad jrg. 56, 1967, blz. 138; jrg. 57, 1968, blz. 195; jrg. 58, 1969, blz. 7, 30, 47, 78 en 135.